

Program:

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Toccata a fuga F dur | BWV 540

Johannes Brahms (1833–1897)

Vier ernste Gesänge / Čtyři vážné zpěvy | op.121

1. Denn es gehet dem Menschen wie dem Vieh / Vždyť úděl synů lidských a úděl zvířat je stejný
2. Ich wandte mich, und sahe an Prediger / Znovu jsem pohleděl na všechen útisk
3. O Tod, wie bitter bist du / Ó smrti, jak hořké je pomyšlení na tebe
4. Wenn ich mit Menschen - und mit Engelszungen / Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847)

Sonáta c moll | op. 65/2

Grave - Adagio - Allegro maestoso e vivace - Fuga: Allegro moderato

Antonín Dvořák (1841–1904)

Tři duchovní zpěvy

Hymnus k Nejsvětější trojici

Ave Maris Stella | op. 19b

Ave Maria | op. 19b

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Chorálová předehra „Kommst du nun, Jesu, vom Himmel herunter auf Erden“ | BWV 650

Georg Friedrich Händel (1685–1759)

Behold, I tell you a mystery

The trumpet shall sound | *recitativ a árie z oratoria Mesiáš, HWV 56*

Toccata a fuga F dur **Johanna Sebastiana Bacha** (1685–1750) patří k velkým virtuózním varhanním skladbám. Obecně se odhaduje, že toccata byla napsána po roce 1714, fuga před rokem 1731. Vzhledem ke svému neobvyklému pedálovému rozsahu (až f1) byla toccata možná určena pro Förnerovy varhany v Neu-Augustusburgu. Bravura Toccaty in F s dvěma nezvykle velkými pedálovými sóly a manuální virtuozitou ostře kontrastuje se střízlivěji pojatou fugou.

Johannes Brahms (1833–1897) byl německý hudební skladatel, klavírista a dirigent. Bývá považován za dovršitele díla Ludwiga van Beethovena. Udržoval přátelské vztahy s Antonínem Dvořákem a zasloužil se o to, že se jeho dílo prosadilo v Evropě. *Čtyři vážné zpěvy* napsal Johannes Brahms na sklonku svého života. Impulsem ke kompozici byla náhlá nemoc skladatelovy celoživotní přítelkyně Kláry Schumannové, která utrpěla 26. března 1896 záchvat mrtvice. Brahms dokončil skladbu tohoto písňového cyklu, svého posledního, v den svých narozenin, 7. května 1896 v očekávání její smrti. Klára Schumannová zemřela v květnu ve věku 77 let. Texty prvních tří písní jsou převzaty ze Starého zákona a pojednávají o smrti a pomíjivosti života. Text čtvrté písně pochází z Nového zákona a zhudebňuje tzv. Hymnus o lásce z prvního listu Korintánům od sv. Pavla.

Šest varhanních sonát op. 65 **Felixe Mendelssohna-Bartholdyho** (1809–1847) vyšlo v roce 1845 jako jeho vrcholné varhanní dílo a patří ke kmenovému repertoáru varhanní hudby. Jeho sonáty se staly vzorem pro kompozice dalších autorů. Na slavnostní vstupní část Sonáty č. 2 navazuje pomalá věta s výrazným písňovým charakterem (připomíná českou lidovou píseň *Koulelo se, koulelo*). Třetí homofonní část napsal již v roce 1831 v Římě jako *Nachspiel D dur*. Závěrečná fuga dodává skladbě výrazný bachovský nádech.

Tři duchovní zpěvy **Antonína Dvořáka** (1841–1904) jsou drobné kompozice, které mají společné místo svého vzniku - zámek Sychrov, kam skladatel s oblibou jezdil ke svému příteli Aloisi Göblovi na letní návštěvy. První vznikla píseň *Ave Maria*, která zhudebňuje tradiční liturgický text a je komponována pro nižší hlas s doprovodem varhan. Dvořák ji věnoval své manželce Anně, která ji v premiéře zpívala v den svého svátku 26. července 1877 v zámecké kapli na Sychrově za varhanního doprovodu skladatele. O rok později 14. srpna 1878 napsal autor *Hymnus k Nejsvětější trojici*, který poprvé zazněl pravděpodobně hned následujícího dne v zámecké kapli v Göblově interpretaci se skladatelem u varhan. 4. září 1879 pak vznikla na Sychrově poslední ze tří skladeb *Ave Maris Stella*, komponovaná na text středověkého latinského hymnu k oslavě Panny Marie. První provedení se pravděpodobně konalo v den Dvořákových osmatřicátých narozenin, 8. září téhož roku, opět v zámecké kapli v interpretaci skladatelovy ženy Anny, jak jinak než za doprovodu skladatele.

Oratorium *Mesiáš* je pravděpodobně nejznámější a nejhranější vokálně instrumentální dílo **Georga Friedricha Händela** (1685–1759). Skladba s nesmírně spletitou historií, mnohokrát upravovaná samotným skladatelem i dalšími po jeho smrti, je jakousi meditací o narození, utrpení, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista. Autorem libreta je Charles Jennens. Basová árie *The trumpet shall sound / Polnice zazní* patří do závěrečné třetí části a je nadepsaná *pomposo ma non allegro / důstojně, ale ne vesele*. Text oslavuje vzkříšeného Krista v doprovodu slavnostní melodie trubky.

Srdečně Vás zveme na další koncerty nejen Svatojánského varhanního cyklu:

7. koncert Svatojánský varhanní cyklus

neděle 13. listopadu 2022 v 18:00, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce

Gabriel Fauré: Requiem

Bach-Collegium Praha - komorní sbor, Linda Sítková - varhany, Jiří Mátl - dirigent

8. koncert Svatojánský varhanní cyklus

neděle 11. prosince 2022 v 18:00, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce

Jana Koucká - soprán, Jan Verner - trubka, Linda Sítková - varhany

Koncert: **Johann Sebastian Bach - Magnificat D dur** (BWV 243)

středa 14. prosince 2022 v 19:30, Modlitebna Soukenická 15, Praha 1

Solisté, komorní sbor a orchestr Bach-Collegia Praha, Jiří Mátl - dirigent

Koncert: **Jakub Jan Ryba - Česká mše vánoční "Hej, mistře..."**

neděle 25. prosince 2022 v 16:00, kostel sv. Václava na Smíchově, Nám. 14. října, P5

Solisté, komorní sbor a orchestr Bach-Collegia Praha, Jiří Mátl - dirigent

Pořádá Bach-Collegium Praha, z.s. www.bachcollegium.cz info@bachcollegium.cz

Projekt je realizován s finanční podporou hl. m. Prahy a Městské části Praha 2.

 MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

6. koncert

neděle 23. října 2022 v 18:00

účinkují:

Roman Janál - baryton

Linda Sítková - varhany

Roman Janál - baryton

www.romanjanal.com

Po absolvování plzeňské konzervatoře v oboru hry na housle byl přijat v roce 1985 do pěveckého oddělení Hudební akademie v Sofii, do třídy profesora Čavdara Chadžieva. Po ukončení studií přijal své první angažmá v Banské Bystrici. V roce 1994 přijal hostování v plzeňské opeře. V roce 1995 byl po úspěšném debutu ve Státní opeře Praha rolí Guglielma v *Così fan tutte* angažován jako sólista. Následoval další úspěšný debut, tentokrát v Národním divadle, kde si rolí Figara v *Lazebníku* sevillském zajistil místo sólisty. Od roku 1997 se Národní divadlo stalo jeho domovskou scénou a do dnešní doby zde nastudoval desítky rolí domácího i světového repertoáru. Jmenujme alespoň: Don Giovanni-Don Giovanni, Eugen Oněgin-Evžen Oněgin, *Germont – La Traviata*, ad. Doménou tohoto pěvce není jen operní svět, ale i komorní písňová tvorba. Především písně německých romantických autorů jako F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, H. Wolf a „Biblické písně“ Antonína Dvořáka se staly jeho srdeční záležitostí.

Roman Janál s úspěchem vystupuje na domácích i zahraničních festivalech: Pražské jaro, Pražský podzim, Smetanova Litomyšl, Dny B. Martinů v Londýně s Jiřím Bělohávkem a orchestrem BBC, Europalia Brusel, ad. Pravidelně účinkuje s domácími i zahraničními hudebními tělesy – FOK, Česká filharmonie, SOČR, PKF aj.

V listopadu 1995 se stal absolutním vítězem Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka v Karlových Varech. Později byl do této soutěže pozván jako člen poroty. Deset let působil jako pedagog na Pražské konzervatoři pokračoval jako pedagog na Akademii múzických umění v Praze a Mezinárodní konzervatoři v Praze.

Roman Janál je držitelem prestižní Ceny Thálie za rok 1999, za roli Polluxe v inscenaci Rameauvy opery „*Castor a Pollux*“ v Národním divadle a v roce 2019 obdržel v širší nominaci mimořádnou cenu Thálie za interpretační výkon titulní role v opeře Miloše Štědrone „*Don Hrabal*“.

Linda Sítková - varhany

www.lindasitkova.cz

Pochází z Rožnova pod Radhoštěm. Varhany studovala na Pražské konzervatoři a později na AMU Praha ve třídě prof. Jana Hory. Od roku 2004 byla posluchačkou prestižní Hochschule für Musik und Darstellende Kunst ve Stuttgartu u vynikajícího norského varhaníka a pedagoga prof. Jona Laukvika. Linda Sítková je úspěšnou laureátkou mnoha domácích i zahraničních soutěží. Mimo jiné získala v roce 2009 na Mezinárodní varhanní soutěži v St. Albans jako jediný český účastník v historii soutěže od roku 1963 titul laureáta za 2. cenu v interpretaci.

V současné době pravidelně koncertuje u nás i v zahraničí (Mezinárodní varhanní festivaly Chartres, Birmingham, Edinburgh, Naumburg ...), spolupracuje s našimi předními symfonickými i komorními tělesy a rovněž se intenzivně věnuje spolupráci s předními českými sólisty. Je varhanicí v kostele sv. Jana Nepomuckého na Skalce a věnuje se soukromé pedagogické činnosti.

Johannes Brahms (1833–1897)

Vier ernste Gesänge / Čtyři vážné zpěvy | op.121

1. Denn es gehet dem Menschen wie dem Vieh (Kazatel 3, 19-22)

Vždyť úděl synů lidských a úděl zvířat je stejný: Jedni jako druzí umírají, jejich duch je stejný, člověk nemá žádnou přednost před zvířaty, neboť všechno pomijí. Vše spěje k jednomu místu, všechno vzniklo z prachu a vše se v prach navrací. Kdo ví, zda duch lidských synů stoupá vzhůru a duch zvířat sestupuje dolů k zemi? Shledal jsem, že není nic lepšího, než když se člověk raduje z toho, co koná, neboť to je jeho podíl. Kdo mu dá nahlédnout, co se stane po něm?

2. Ich wandte mich, und sahe an Prediger (Kazatel 4, 1-3)

Znovu jsem pohleděl na všechen útisk, který se pod sluncem děje. Hle, slzy utiskovaných, a oni jsou bez utěšitele, jejich utiskovatelé mají v rukou moc, a oni jsou bez utěšitele. Vychvaloval jsem mrtvé, kteří dávno zemřeli, více nežli živé, kteří ještě žijí. Ale nad oboje líp je na tom ten, kdo ještě není a nevidí zlo, které se pod sluncem děje.

3. O Tod, wie bitter bist du (Sírachovec 41, 1-2)

Ó smrti, jak hořké je pomyšlení na tebe člověku, který si pokojně žije mezi svými statky, který žije bezstarostně a má ve všem úspěch a který je ještě schopen těšit se z dobrého jídla. Ó smrti, jak dobrý je tvůj rozsudek pro člověka nuzného a toho, jehož síly ochabují, pro člověka vysokého stáří, pro něhož je všechno obtížné, všemu se brání a ztrácí trpělivost.

4. Wenn ich mit Menschen - und mit Engelszungen (1. Korintským 13, 1-13)

Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon. Kdybych měl dar prorocství, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všecko poznání, ano, kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál všecko, co mám, ano, kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje.

Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska.